

404. Nowe stanowisko *Aphodius (Phalacrothous) biguttatus* GERMAR, 1824 (*Coleoptera: Scarabaeoidea*) na Wzgórzach Trzebnickich

New record of *Aphodius (Phalacrothous) biguttatus* GERMAR, 1824 (*Coleoptera: Scarabaeoidea*) from Wzgórze Trzebnickie region

KEY WORDS: *Coleoptera, Scarabaeoidea, Aphodius biguttatus*, record, Wzgórze Trzebnickie region, SW Poland.

Obszar rozszedlenia *Aphodius biguttatus* GERM. obejmuje środkową i południową Europę, Kaukaz, Azję Mniejszą i Zakaukazie. W całym areale występowania gatunek jest rzadki. W Polsce notowany był dotąd z 8 stanowisk, rozproszonych w południowej i zachodniej części kraju: dwóch na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej, po jednym na Dolnym Śląsku, Wzgórzach Trzebnickich (Oborniki Śląskie), Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej, Wyżynie Małopolskiej, Wyżynie Lubelskiej, Beskidzie Wschodnim. W okresie powojennym gatunek podany został jedynie ze Śląska oraz z okolic Przemyśla i Częstochowy (BURAKOWSKI i in. 1983: Kat. Fauny Pol., Warszawa, XXIII, 9: 1-294). Pojawia się wiosną, pojedynczo również w sierpniu, na ciepłych stanowiskach w odchodach owiec, kóz i królików; niekiedy znajduje się w przedzionkach nor susłów i lisów. W trakcie badań faunistyczno-ekologicznych na terenie Wzgórz Trzebnickich w miejscowości Jary, autorka odkryła kolejne stanowisko występowania *Aphodius biguttatus*:

– Wzgórze Trzebnickie: Jary ad Oborniki Śląskie (XS38), 17 IV 2004, 1 ex., w odchodach ludzkich, na obrzeżu wilgotnego użytkowanego pastwiska przy granicy lasu mieszanego, leg. et coll. K. ŻUK.

Autorka dziękuje dr. Markowi BUNALSKIEMU za sprawdzenie oznaczenia i potwierdzenie jego poprawności.

Katarzyna ŻUK

Zakł. Bioróżn. i Takson. Ewol. Inst. Zool. U. Wr., Wrocław

405. *Sitaris muralis* (FORSTER, 1771) (*Coleoptera: Meloidae*) – nowe stanowisko w Polsce

Sitaris muralis (FORSTER, 1771) (*Coleoptera: Meloidae*) – new record from Poland

KEY WORDS: *Coleoptera, Meloidae, Sitaris muralis*, new record, SE Poland.

Sitaris muralis (FORSTER) zaliczany jest do grupy owadów stenotopowych, kserofilnych. Owady doskonale poławiane są najczęściej na skrajach dróg, na murach lub ruinach starych budowli, a także w nasłonecznionych miejscach starych, nie remontowanych domów, kamienic. Imago *S. muralis* pojawia się w końcu lata (najczęściej na przełomie sierpnia i września). Samica składa jaja do gniazd różnych gatunków błonkówek (m.in. z rodzajów: *Andrena* FABR., *Anthophora* LATR., *Colletes* LATR., *Eucera* LATR., *Halictus* LATR., *Nomada* SCOP., *Osmia* PANZ.). Z terenu Polski gatunek ten jako pierwszy wykazał SZULCZEWSKI, na początku XX wieku, z okolic Leszna na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej (SZULCZEWSKI 1922: Prace Kom. Mat.-Przyr. PZPN, B, 3-4: 183-243). Jednak doniesienie to określane jest przez wielu entomologów jako niepewne. Ostatecznie wątpliwości, co do występowania tego gatunku chrząszcza w Polsce, rozstrzygnął J. P. BABULA w 1991 roku, odławiając go w Łańcucie (KUBISZ, SZWAŁKO 1994: Wiad. entomol., 13: 13-19). Zebrano wówczas jeden okaz na

ścianie budynku. Prezentowane poniżej dane są kolejnym (drugim) „pewnym” doniesieniem o występowaniu *S. muralis* na terenie naszego kraju.

- Beskid Wschodni: Przemyśl (UTM: FA21), rano na balkonie kamienicy, VIII 2000, 2 exx. (1♂, 1♀); 9 i 14 VIII 2002, 2 exx. (1♂, 1♀), leg. M. KARP.

Odłowione okazy owadów znajdują się w zbiorach autorów.

Robert ROSSA, Kat. Entomol. Leśnej AR, Kraków
Marcin KARP, Przemyśl

406. Nowe stanowiska chrząszczy z rodzaju *Symbiotes* L. REDTENBACHER, 1849 (*Coleoptera: Endomychidae*) w zachodniej Polsce

New records of *Symbiotes* L. REDTENBACHER (*Coleoptera: Endomychidae*) in Western Poland

KEY WORDS: *Coleoptera, Endomychidae, Symbiotes*, new records, W Poland.

Rodzaj *Symbiotes* REDT. reprezentowany jest w Polsce przez dwa gatunki. Należą one do wielkich rzadkości faunistycznych, a informacje o ich występowaniu w kraju są bardzo fragmentaryczne i pochodzą przeważnie sprzed ponad 100 lat (BURAKOWSKI i in. 1986: Kat. Fauny Pol., Warszawa, XXIII, 13: 1-278). W ostatnim dziesięcioleciu potwierdzono jedynie występowanie *S. latus* REDT. w Puszczy Białowieskiej (KUBISZ 1995: Prace Inst. Bad. Leśnictwa, s. A, 797: 161-176). Oba gatunki związane są z obumierającymi i martwymi drzewami liściastymi, gdzie przebywają często w towarzystwie mrówek z rodzaju *Lasius* FABR. Na „Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce” zakwalifikowane zostały do kategorii DD – nadawanej gatunkom bardzo rzadkim o niedostatecznie poznanym rozmieszczeniu, ekologii i stopniu zagrożenia (PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] GŁOWACIŃSKI (red.): Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Inst. Ochrony Przyr. PAN, Kraków: 88-110).

Poniżej podajemy nowe stanowiska krajowych przedstawicieli rodzaju *Symbiotes*:

Symbiotes gibberosus (LUCAS, 1846)

- Poznań, park Cytadela (XU30/31), 29 VI 2001, 1 ex., na pleśniejącej trawie pod fragmentem pnia topoli czarnej *Populus nigra* L., leg. P. JAŁOSZYŃSKI.

Gatunek nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Symbiotes latus L. REDTENBACHER, 1849

- Szczecin, Ogród Dendrologiczny (VV71), 2 VI 2004, 1 ex., pułapka lepowa na kasztanowcu białym *Aesculus hippocastanum* L., leg. Sz. KONWERSKI

Gatunek nowy dla Pojezierza Pomorskiego.

Należy podkreślić fakt znalezienia obu gatunków na terenie starych parków śródmiejskich. Stanowi to kolejne potwierdzenie tezy, że w środowisku silnie przekształconym antropogenicznie, nawet pojedyncze próchniejące i dziuplaste drzewa oraz pozostawione, leżące kłody mają bardzo duże znaczenie dla zachowania gatunków chrząszczy rzadkich i zagrożonych wymarciem, poprzez zapewnienie im środowisk niezbędnych do rozwoju.

Okazy dowodowe znajdują się w kolekcjach autorów.

Paweł JAŁOSZYŃSKI, Poznań
Szymon KONWERSKI, Kat. Zool. AR, Szczecin